

Nr 125.

Av herrar **Netzén** och **Persson** i Appuna, *angående viss ändring i lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar.*

I lag om försäkring för vissa yrkessjukdomar den 14 juni 1929, med ändring av ifrågavarande paragraf enligt lag den 19 maj 1944, anges i paragraf 1, punkt 8) såsom yrkessjukdom omfattad av försäkringen, där denna uteslutande eller till övervägande del förorsakats av den försäkrades arbete, även sådan smittsam sjukdom, som omförmäles i 2 paragrafen epidemilagen den 19 juni 1919 eller varom förordnande utfärdats enligt 24 paragrafen samma lag, därest arbetet består i vård eller skötsel av husdjur eller i slakteriverksamhet. I efterföljande upprepning ingår bl. a. under angivna punkt 8) s. k. *djup trichofyti*.

I proposition nr 50 till 1944 års riksdag avseende förslag till ändring i yrkessjukdomsförsäkringslagen finnes återgivet ett utlåtande av riksförsäkringsanstalten, kungl. medicinalstyrelsen och statens institut för folkhälsan beträffande de smittsamma sjukdomar, som arbetare inom lantbruket kunna ådraga sig där det bl. a. heter: »Även i fråga om denna grupp av sjukdomar bör den regeln vidhållas, att i lagen endast sådana sjukdomar medtagas, vilkas uppkomst utan större svårigheter kan ledas tillbaka till arbetet och därmed sammanhängande förhållanden. På grund härav kunna infektionssjukdomar endast undantagsvis komma i fråga, nämligen då arbetet medfört en påtagligt större smittfara än den som människor i allmänhet äro utsatta för. Ur denna synpunkt spelar sättet för smittans överförande en väsentlig roll. Vidare bör hänsyn tagas till i vilken utsträckning de ifrågavarande sjukdomarna förekomma i vårt land och vilka slag av yrkesarbete som medföra särskild fara i detta hänseende.

Från dessa utgångspunkter och med hänsyn till en närmare utredning har ämbetsverken och institutet ansett sig kunna förorda att såsom ersättningsberättigande yrkessjukdomar i lagen införas: mul- och klövsjuka, djup trichofyti, erysipeloid, rots och undulantfeber, sistnämnda sjukdom under förutsättning att arbetet består i vård eller skötsel av husdjur eller i slakteriverksamhet.»

I samma proposition finnes jämväl återgivet följande av professor S. Hellerström i samband med den ifrågasatta lagändringen avgivna yttrande: »Trichofytia är en smittsam hudsjukdom, vilken förekommer såväl hos

människor som hos många djurarter och som orsakas av flera olika arter svampar och överföres vid beröring. Svamparna växa i och angripa i första hand överhuden (epidermis) och dess bildningar (hår och naglar) således den friska och oskadda huden även om de stundom, och detta är ofta fallet med flera av de arter, som överföras från våra husdjur till människan, kunna framkalla mera djupgående inflammationer (*trichophytia profunda*). Den ytliga trichofytin är mången gång mycket svår och ibland omöjlig att säkert avskilja från vanligt eczem och den orsakas i övervägande antalet fall av från människan själv stammande svampar (humana svamparter). Den djupa trichofytin med sin s. k. Kreion celsiibildning (djupgående böldliknande inflammationer) är relativt lättdiagnostiserbar och orsakas oftast av sådana svamparter, vilka överföras från djur till människa (animala svamparter). Hos husdjuren är trichofytin i stort tämligen diagnostiserbar. Härtill kommer slutligen att det som regel egentligen endast är den djupa trichofytin, som åsamkar den sjuke arbetsoförmåga. I det enstaka fallet bör påvisande i direktprov eller vid odling av svamp hos såväl människan som husdjuret i fråga i görligaste mån ske för att ersättning skall kunna utgå. Utförd hudprovning med trichofytin bör föreligga. Enär lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar bör avse endast sådana sjukdomar, vilkas uppkomst utan större svårighet kunna ledas tillbaka till arbetet eller därmed sammanhängande förhållanden, och nödvändigt är, att försäkringen begränsas till sådana yrkessjukdomar, som i regel tydligt kunna skiljas från andra åkommor, kan enligt mitt förmenande endast den djupa trichofytin (*trichophytia profunda*) komma i fråga bland de egentliga hudsjukdomarna.»

Utan att ifrågasätta de medicinska skäl som av Kungl. Maj:t åberopats med hänvisning till professor S. Hellerströms ovan citerade yttrande, synes emellertid erfarenheten sedan ifrågavarande lagändring har visat att angivandet endast av *djup* trichofyti som yrkessjukdom i lagens mening icke varit till fyllest. Dessutom synes icke heller alla läkare vara av samma mening som professor Hellerström, att endast den *djupa* trichofytin skall komma i fråga bland de egentliga hudsjukdomarna.

Upprepade fall av tveksamhet om ådragen smittsam hudsjukdom varit att hänföra till begreppsbestämningen *djup* eller endast *ytlig* trichofyti förekomma. Belysande för tolkningssvårigheterna härvidlag är ett fall som redovisats i tidskriften *Arbetarskyddet*, organ för föreningen för arbetarskydd, nr 8, 1950. Det i omförmälda tidskriftsnummer utförligt redovisade fallet gäller en kreaturskötare som i början av 1949 anlitat läkare för hudåkomma, som han ådragit sig i arbetet. För denna åkomma var vederbörande arbetare arbetsoförmögen under cirka en månad. Läkaren fastställde ytlig trichofyti medan arbetaren å sin sida anmälde till försäkringsbolaget att det var fråga om djup trichofyti. Försäkringsbolaget förklarade att, alldenstund åkomman var ytlig trichofyti densamma icke kunde

anses hava uppstått genom något olycksfall och icke heller var att hänföra till sådan sjukdom som avsågs i yrkessjukdomslagen, någon ersättning inte kunde utgå.

Den försäkrade lät sig icke nöja med detta utslag utan besvärade sig hos kungl. försäkringsrådet. Efter av försäkringsrådet inhämtade yttranden från olika sakkunniga och sedan utredningsarbetet tagit omkring ett år fann försäkringsrådet slutligen att ifrågavarande hudåkomma måste anses vara den i yrkessjukdomsförsäkringslagen upptagna sjukdomen djup trichofyti och ådragen under arbete.

I sammanhanget förtjänar återges ur ett uttalande av docent Häfverstedt bl. a. följande som väl exemplifierar svårigheterna att med nuvarande lagbestämmelser rättvist avgöra vad som berättigar att räkna sjukdomen trichofyti till yrkessjukdom i lagens mening:

»Den djupa trichofytien skiljer sig från den ytliga däruti, att inflammationen går på djupet i huden, som på de angripna ställena bildar knöiformiga, rodnande, ömmande, delvis variga ansvällningar. Den djupa trichofytien ger ibland allmänreaktion i form av feber. På grund av sin djupare karaktär ger denna form som regel snabbt upphov till en immunreaktion, vilket leder till att förloppet ofta blir relativt kortvarigt. Den djupa och den ytliga trichofytien är olika former av samma sjukdom. Skillnaden mellan de två typerna ligger däri, att den ytliga formen håller sig i hudens ytliga lager under det att den djupa formen angriper hudens djupare lager och på grund därav ger akutare symtom. Ytlig trichofyti kan övergå i djup. Exempel härpå är det i mitt förra utlåtande omnämnda fallet H. I anslutning till ovanstående skulle jag ytterligare vilja framhålla, vilket för övrigt framgår av vad jag ovan och i mitt föregående utlåtande anfört, att lagen faktiskt låter frågan om en person skall erhålla ersättning eller ej bli beroende av en obestämd gräns någonstans i huden. Det aktuella fallet är ett typiskt exempel härpå.»

Med hänvisning till det ovan anförda får undertecknade föreslå,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om förslag till sådan ändring i lagen om försäkring mot yrkessjukdomar att även ytlig trichofyti måtte räknas som yrkessjukdom i lagens mening.

Stockholm den 24 januari 1951.

Gösta Netzén.

*Sven Persson
i Appuna.*